

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Vstajenje.

Umril je Jezus Nazarenski
in v trdnem grobu tam leži,
na križu plačal je življenje
in delo svojih mladih dni, —
A tretji dan že gre iz groba,
raztrga sponse in vezi,
kot slavni zmagovalc smrti
pretežki kamen odvali. — —

Že solnce jutranje je vstalo
in pozlatilo je goré,
ko v halje žalostne zavite
tja h grobu stopajo žené.
Kako pa vsaka se začudi,
kako se zgame ji srcé,
ko angelj ji stoječ ob grobu
novico radostno pové:
Iz groba vstal je naš Gospod,
izpolnil naše je želje,
le brž učencem to povejte,
naj vsakdo to novico vé! —

Umril je Jezus Nazareški,
a on med nami še živi,
živelo bo njegovo delo,
živelo bo do konca dni. — —

Fr. Pavšič.

Gospodarstvo.

Proti izseljevanju.

Pomanjkanje delavnih moči — ta tožba se razlega danes po vseh naših krajih. Ljudje zapuščajo rodno zemljo in se selijo v mesta, v tuje kraje in preko morja. Doma pa zastaja kmetija in z njo vred tudi napredek.

Za izseljevanje se dela na vse mogoče načine in na vse kriplje. Ni še dolgo tega, da se je v Novem mestu razdalo na tisoče knjižic, ki popisuje nov parnik od Austro-Amerikana v Trstu in vse ugodnosti in udobnosti takega potovanja. Vsak šolarček je prinesel domu tako knjižico, pa tudi vsi sejmarji so jo dobili. Za to reklamo je skrbela generalna agentura za Kranjsko v Ljubljani. In tako skrbje tudi druge agenture za izseljevanje v južno in severno Ameriko. Vse je na delu za Ameriko in kar ne store agenti, to store naši rojaki onkraj morja.

Že v mladih letih se navzame naše ljudstvo teženja po drugih krajih, po Ameriki kakor po nekaki obljubljeni deželi. Mnogo se greši v tem pogledu že v ljudski šoli četudi ne namenoma. Po stenah ljudskih šol vidiš viseti slike lepih velikih mest, vidiš slike krasnih spomenikov raznih velmož in palač, vidiš parnike in ladje z vsemi podrobnostimi glede njih sestave itd. itd. Prav je, da se goji nazorni pouk, ali bolj umestne bi bile na deželi slike iz kmetskega življenja, prizori o letnih časih in slike iz prirode. V kmetski mladini naj se tudi z nazornim poukom vzgaja čut za lepoto domačije in za življenje v prosti naravi. Na vsak način je pa delati pri nazornem pouku in pri dotičnih pripomočkih razlika med kmetsko in mestno mladino in je pri vsaki priliki gojiti najožje domoljubje.

Sedaj se gradi belokranjska železnica. Ta del naše dežele je najbolj zapuščen. Gradnje železnice bi nudilo našim Belokranjcem mnogo zaslужka. Težko pa, da bi se zaraditega vračali iz Amerike. Na to stran se je tudi premalo delalo. Ljudje se raje mučijo po nevarnih rudokopih kakor da bi pomagali na domači zemlji povzdigniti blagostanje rodne kraja.

Treba pa bo delati proti izseljevanju zanaprej! Z železnico se bodo tudi v Belokrajini ustvarili vsi potrebni pogoji za napredek ondotnega gospodarstva. Če že ni mogoče dobiti belokranjskih rojakov nazaj iz Amerike, naj se ustavi saj nadaljnje izseljevanje!

Domača zemlja ima dosti kruha za domačina. Lahko bi ga pa še več dajala, ako bi je ne zanemarjali z izseljevanjem. Zato bodi skrb vseh poklicanih činiteljev, da delujejo proti izseljevanju na vse mogoče načine.

Kjer manjka dela in delavnih sil, tam manjka kruha in denarja. — r —

Pred zelenim krmljenjem.

Zelena krma ugaja vsej živini v poletnem času in je tudi najcenejša krma, ker je ni treba sušiti in spravljati. Zaraditega je prav, če pokladamo zeleno krmo od prve spomladi noter do pozne jeseni.

Kakor hitro nam trava v zgodnji spomladi do dobrega ozeleni, pa jo že poželi naša živina. Če le more, jo muli. Žival na ta način sama kaže, kako dobro ji de taka klaja. V Švici vedo to dobro ceniti in privoščijo živini tako travo koj od početka. Tam je navada, da se živina v zgodnji spomladi pase in sicer toliko časa, da se izplača zeleno kositi. Tam se pase živina po dva do tri tedne pred zeleno košnjo. Seveda se ti prostori takoj potem dobro pognoje in puste za suho košnjo. Po teh travnatih krajih se letos popase v prvi spomladi ta travnik, drugo leto zopet drugi, tako da se prva spomladna paša redno menjava.

Ko so s pašo gotovi, se prične zelena košnja in pokladanje krme v hlevu. Pri zeleni košnji gledajo na to, da se poklada mlada sočna in okusna zelena klaja, da imajo na ta način več vspeha pri molži. To načelo velja tudi v drugih naprednih krajih in velja tudi za nas, če hočemo pri živinoreji kaj več vspeha.

Tudi pri nas je prav in potrebno, da pride živina spomladi čimprej do zelene krme, naj si bo dobre paše ali pa do zgodnje zelene klaje. Na vsak način bomo imeli več užitka od molzne živine, če bomo na to gledali.

V drugo je pa važno, da si vse poznejše zeleno krmljenje tako uredimo, da je zelena krma zmeraj dosti sočna in mlada, kajti krma, ki je prezorela, je bolj pusta in dosti slabša. Od take krme ni prave koristi, ampak nasprotno. Taka krma je neokusna in trda, prihaja v zjedi in tudi pri živini ne zaleže prav. Živina jo nerada žre in kar je použije, še ta se tako dobro ne prebavi kakor krma, ki se je o pravem času pokosila in porabila. — r —

Začetek zgradbe belokranjske železnice.

Dolgoletna srčna želja Belokranjcev se je vendarle izpolnila v soboto dne 23. marca 1912. Ta za zgodovino Dolenjske tako važen dan se je zasadila prva lopata za železniško progo „Novo-mesto-Metlika-deželna meja“.

Ob tri četrt 11. uri so se pripeljali slavnostni gostje s kolidvora v poslopje c. kr. železniškega gradbenega vodstva. Pred poslopjem jih je pozdravil novomeški župan g. Karel Rosmann, nakar jih je soproga c. kr. nadinšpektorja Opitza najljubeznivejšje sprejela in pogostila. Med slovesnim zvonjenjem se je podal nato mil. g. prošt dr. Seb. Elbert ob asistenci gg. kanonikov Povšeta, Viranta in Žlogarja, vikarja Supina ter dveh usmiljenih bratov na slavnostni prostor v mestnem drevoredu tik omenjenega poslopja. Kljub zelo slabemu vremenu se je zbrala velika množica ljudi iz Novega mesta, okolice in celo daljne Belokrajine k tej slavnosti. Pri nalašč v ta namen postavljenem oltarju je blagoslovil mil. g. prošt novo delo, h kateremu se ima zasadiť prva lopata, moški zbor pevskega društva in gimnazijcev pa je med tem pod vodstvom g. I. Hladnika pel kantato iz 126. psalma: „Ako Gospod ne zida hiše.“ Po končanem blagoslovu se je zahvalil g. nadinšpektor Opitz v imenu c. kr. gradbenega vodstva in podjetnikov g. proštu za izvršeni blagoslov. Nato je pozdravil vse došle goste, predvsem njegovo ekscelenco dež. predsednika barona Schwarzja, dež. glavarja dr. Šusteršiča, zastopnika c. kr. žel. ministerstva višjega stavbenega svetnika Bertele-ja pl. Grenadenberg, ravnatelja državnih železnih dvornega svetnika Galamboša, novomeškega in črnomaljskega okr. glavarja barona Rechbacha in Domicelja, zastopnike mest Novo mesto in Metlika in vse druge slavnostne goste, med katerimi so bili: dvorni svetnik pl. Šuklje, dež. odbornik dr. Lampe, drž. in dež. poslanec Jarc, ljubljanski župan dr. Tavčar in dež. poslanci Dermastija, Dular, Matjašič in Višnikar. Končno naprosi g. nadinšpektor Opitz dež. predsednika in ostale dostojanstvenike, naj zasade prvo lopato za železnico, ki bo velikega pomena ne le za Kranjsko, ampak za vso monarhijo, in sicer z ono zgodovinsko lopato, s katero se je začela graditi žel. proga Ljubljana-Novomesto.

Prvi zasadi lopato dež. predsednik baron Schwarz z besedami: „V blagor, čast in prospeh domovine!“ Nato slede: dež. glavar dr. Šusteršič z besedami: „V čast, blagor in procvit kranjske dežele!“, stavbeni nadsvetnik Bertele pl. Grenadenberg z besedami: „Zapustita ležišče zemlja in kamen in bodita opora nove železnice!“, dvorni svetnik Galamboš z besedami: „Z veseljem združujem gradbo, obrat v prospeh in procvit trgovini!“, dvorni svetnik pl. Šuklje z besedami: „Belokranjski železnici, da bode prinašala ljudstvu in deželi mnogo koristi!“ in nadinšpektor Opitz z besedami: „Naj cesta, ki veže ljudstva, pripomore k zedinjenju avstrijskih narodov!“

Se enkrat povzame nadinšpektor Opitz besedo, v kateri se spominja Njegovega Veličanstva, ki naj ga Vsemogočni ohrani do skrajnih mej človeškega življenja v blagor avstrijskih narodov ter zakliče trikratni „živijo!“ in „Hoch“, čemur se z velikim navdušenjem pridružijo vsi navzoči. Godba meščanske garde zaigra cesarsko himno, zvonovi novomeški pa oznanjajo dolenski metropoli, ki je vsa v zastavah, in vsej Dolenjski, da je izvršen akt, s katerim se je započela nova doba za Dolenjsko in v prvi vrsti za Belo Krajino.

Ko so bili nato dež. predsedniku predstavljeni zastopniki gradbenega vodstva in podjetij, se podajo slavnostni gostje v hotel Tuček, kjer se je ob eni uri vršil slavnostni banket, katerega so se poleg navedenih vdeležili še sledeči gostje: dvorni svetnik grof Chorinsky, prezidialni tajnik grof Künigl, stavbeni nadsvetnik Pavlin, predsednik trg. zbornice Knez, državni pravdnik dr. Rogina, dež. sodni svetnik dr. Kraut, gimn. ravnatelj Brežnik, višji okrajni zdravnik dr. Vavpotič, nadzornik Skalicky, ravnatelj grmske šole Rohrman, župana Rosmann in Jutraž, načelnik mešč. garde Bergmann, zastopniki c. kr. gradbenega vodstva, podjetniki, zastopniki časnikarstva itd.

Prvi napije dež. glavar dr. Šusteršič in sicer Nj. Veličanstvu cesarju:

„Vaša ekscelenca, velečastiti gospodje! Kadarkoli se ob slovesnih prilikah sestanejo sinovi Kranjske, tedaj se izreče prva beseda presvitlemu vladarju. Današnji dan je zgodovinski dan za našo deželo in zgodovinski dan za našo državo. Prične se zgradba železnice, ki nas popelje tja do Adrijanskega morja, ki bo vezala južne dežele k naši monarhiji. Zato je ta dan velepomemben dan. Saj tesno združenje južnih dežel z monarhijo je utrjenje pozicije naše države in tudi kranjske dežele. In hvala za to gre v prvi vrsti našemu presvitlemu vladarju. Belokranjska železnica je v prvi vrsti delo vladarjevo. Velik dolg dolgujejo naše dežele svojemu vladarju. Z belokranjsko železnico pa smo se znova zadolžili pri svojem vladarju. Ozrimo se torej s hvaležnim srcem gori na cesarski Dunaj, kjer modro in krepko vlada in krmari našo državno ladjo naš presvitli cesar, ki je zgled vsem drugim vla-

darjem in dvignimo svoje čaše ter zakličimo: Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef I. Živijo! Živijo! Živijo!“ — Navzoči se navdušeno pridružijo glavarjemu klicu, godba meščanske garde, ki je svirala pri banketu, pa zaigra cesarsko himno.

Prošt dr. Elbert izraža svoje veselje nad tem, da se je dež. predsednik vdeležil tega slavlja; omenja, kako zapuščena je bila Dolenjska zlasti Bela Krajina. 40 let ni videla v svoji sredi dež. predsednika, prednik sedanjega predsednika bil je prvi, ki je prišel po tako dolgem času med Belokranjce, baron Schwarz pa je s svojimi pogostimi obiski prav posebno pokazal svoje veliko zanimanje za zapuščeno Belo Krajino. Obenem častita dež. predsedniku kot tajnemu svetniku ter ga prosi, naj sporoči zahvalo Dolenjcev in Belokranjcev za novo železniško progo na najvišje mesto. Napije dež. predsedniku, ki naj ga nam Bog ohrani še mnogo let!

Njegova ekscelenca baron Schwarz poda nekaj reminiscenc iz zgodovine belokranjske železnice. Pred šestimi leti bil je prvič v Beli Krajini ter hotel s tem pokazati, da ta kos dežele ni tako zapuščen. Izraženo mu je bilo takrat mnogo želj, med njimi v prvi vrsti seveda tudi ta za zgradbo železnice. Danes stojimo pred uresničenjem te želje. 44 let je minulo, odkar se je vršil prvi sestanek za to železnico. A nova železnica ni le važna za Kranjsko, ampak za vso monarhijo. Zato dvigne svojo čašo in napije, naj se uresniči vse, kar se pričakuje od te železnice v prospeh kranjske dežele in Bele Krajine.

Podjetnik dr. Samohrd se zahvali stavbenemu nadsvetniku Bertele-ju pl. Grenadenberg, ki je pospešil z vsemi svojimi močmi načrt nove železnice, na kar se ta zahvali ter povdarja, da se pri takih prilikah kaj rado pozabijo vse težkoče, ki jih napravlja gradba železnice. Današnje slavnostno in veselo razpoloženje naj bi ostalo ohranjeno pri vsem nadaljnjem procesu. Tehnične ovire bodo brez dvoma odstranjene, za kar poskrbi gradbeno vodstvo, za odstranitev drugih ovir pa naj poskrbe politične in avtonomne oblasti. In ko se po dveh letih zopet snidemo, in ko bo železnica vpejlala veliki promet od gorâ do morja, imel bi le eno željo, da bi bili vsi, ki bodo sodelovali pri gradbi železnice, popolnoma zadovoljni in da dobijo za svoj trud primerno plačilo ter se jih ohrani v prijaznem spominu.

Podjetnik Lončarič napije in se zahvali za njihov trud dvornemu svetniku pl. Šukljeju in dež. glavarju dr. Šusteršiču ne le v svojem imenu, ampak v imenu vse kranjske dežele.

Nato prebere nadinšpektor Opitz sledeče pismo žel. ministra dr. barona Forsterja: „Zahvaljujem se najtoplejše za prijazno povabilo k slavnosti zasadiťve prve lopate za gradbo železniške proge Novomesto-Metlika-deželna meja, srčno pa obžalujem, da se te slavnosti ne morem udeležiti, ker je moja navzočnost na Dunaju vsled državnozbornskih sej neobhodno potrebna. In tako želim tem potom stavbenim podjetjem in c. kr. gradbenemu vodstvu vse najboljše pri zgradbi te državno in narodnogospodarsko enako važne železniške proge. Forster I. r.“

Sekcijski šef vitez pl. Kosinski je poslal brzojavko: „Žalibog zadržan udeležiti se današnje slavnosti, si usojam tem potom žel. stavbenemu vodstvu in prizadetim stavbenim podjetnikom te danes začete tako važne železnice želeťi najboljši uspeh. — Sekcijski šef Kosinski I. r.“

Dvorni svetnik pl. Šuklje govori o velikih težkočah, ki so ovirale ta železniški projekt. Bil je l. 1906 v Zagrebu in moral na zemljevidu tedanjemu banu Pejačeviću razložiti načrt nove železnice in ko je bil istega leta pri tedanjem ministrskem predsedniku, mu je ta dejal, da bodo poskusili narediti to progo. — „Oziramo se z jasnim pogledom v jasno bodočnost. Dolenjska železnica ni rodila pričakovanega sadu, upajmo, da ga bo belokranjska. Če gledam Belo Krajino, se mi oko zarosi, ko vidim, da si morajo Belokranjci v tujini iskati kruha. A sedaj z novo železnico dobe svojo eksistenčno pravico, ne bo jim treba hoditi v Ameriko, imeli bodo tu svoj zaslužek. Zato pa je potrebno skupno delovanje vseh faktorjev, da se uresničijo naše želje. Jaz upam, da bo nova železnica donesla pričakovane uspehe in dvigam svoj kozarec v prospeh železnice, v blagor prebivalstva in vseh onih krogov, ki so prizadeti pri gradbi železnice.“

Nadalje se župan Jutraž v svoji napitnici zahvali Njegovemu Veličanstvu in njegovemu namestniku dež. predsedniku, nadinšpektor Opitz napije dvornemu svetniku Galambosu, ki izjavi, da bo državna žel. uprava z veseljem izpolnjevala vse tozadevne želje, župan Rosmann pa se v imenu Novega mesta zahvali vsem navzočim slavnostnim gostom in c. kr. gradbenemu vodstvu ter pozdravi tudi zastopnike časnikarstva. Dež. glavar dr. Šusteršič odpošlje kabinetni pisarni sledečo brzojavko: „Njegovemu ces. in

kralj. apostolskemu Veličanstvu Francišku Jožefu I. Schönbrunn. Povodom krasno uspele slavnosti zasaditve prve lopate za železnico Novo mesto-Metlika se kranjska dežela hvaležno spominja očetovske skrbi Vašega Veličanstva in prosi božjega najobilnejšega blagoslova maziljeni glavi modrega in dobrega očeta svojih narodov. Bog ohrani, Bog blagoslovi, Bog obvaruj Vaše Veličanstvo! — Šusteršič, deželni glavar.“

Dvorni svetnik pl. Šuklje se spominja še zaslug bivšega žel. ministra viteza pl. Roesslerja in sedanjega ministra dr. barona Forsterja za novo železniško progo. Na njegov predlog se odpošlje sledeča brzojavka: „Ekscelenca baron Forster, železniški minister Dunaj. Pri sijajno vspeli slavnosti zasaditve prve lopate za belokranjsko železnico z največjo hvaležnostjo spominjajoč se izrednih zaslug Vaše Ekscelece za uresničenje današnje črte kličemo Vaši Ekscelenci ginjenega srca veseli: Živijo! Šusteršič, dež. glavar.“

Ko končno še poslanec Jarc izrazi željo, naj bi se železnična proga nadaljevala do Dalmacije, in dež. glavar dr. Šusteršič napiše novomeškemu županu Rosmannu in načelniku meščanske garde Bergmannu, zaključivši z napitnico na novomeško in belokranjsko prebivalstvo nadinšpektor Opitz banket.

Dež. predsednik in dež. glavar z nekaterimi drugimi gosti obiščejo nato mil. prošta gosp. dr. Elberta in gospo soprogo deželnovladnega svetnika barona Rechbacha ter se odpeljejo nato z večernim vlakom oziroma avtomobilom.

Dež. glavar dr. Iv. Šusteršič je dobil zvečer iz Schönbrunn na brzojavko Njegovemu Veličanstvu cesarju naslednji odgovor: „Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je povodom slavnosti zasajenja prve lopate za železnico Novo mesto-Metlika izražene udanostne izjave z zahvalo sprejelo na znanje. — Kabinetna pisarna Njeg. c. in kr. apostolskega Veličanstva.“

Tako se je torej izvršila ta velepomembna slavnost zasaditve prve lopate za belokranjsko žel. progo. Naj bi delo hitro napredovalo brez vseh nesreč, čez dve leti pa veselo pohitimo z železnim konjem tja čez Gorjance v prelepo Belo Krajino.

Pod svobodnim solncem.*)

Gospod odgovorni župan Novega Mesta

KAROL ROSMANN,
rimsko-katoliški kristjan

v Novem Mestu.

Ne čudili bi se županu poganske vere, ako se vedoma ne udeleži velikonočne procesije v svojem mestu, čudimo se, gabi se nam in zgražamo se, da se take cerkvene slovesnosti v svojem mestu tako vedoma ne udeleži rimsko-katoliški župan, niti sam niti po zastopstvu.

Kdo naj danes pri nas na Kranjskem kaj poštenega dela, ako so že rimsko-katoliški župani taki, da podpirajo vedoma protiverske gonje.

Ako Vam ni ta Vaš slučaj greh (po kršč.-kat. veri), ako tudi ne veliki greh, vendar vsaj lepo ni in tudi ne po Kristusovi veri niti po liberalni morali Bogu radi političnega nasprotstva z njegovimi služabniki ne izkazati ono čast, ki ste mu jo dolžni kot rimsko-katoliški kristjan in župan.

V drugih krajih imajo župane, ki trdijo svojim župnikom iz dobičkaželjnosti, da ne bodo delovali zoper vero, v resnici pa zaničujejo in zametujejo vse, kar je v zvezi z vero, v najmilejšem slučaju za neznačajneže.

Glejte, da se Vam tudi kaj sličnega ne bode pripetilo, ker vsak ni tak kakor mi, da bi samo faktum konstatirali, kako se vede mestni župan kot rimsko-katoliški kristjan. Na zdar!

Novo mesto, dne 6. aprila 1912. Zavedni meščani.

*) Primeri št. 6., str. 46. Epilog.

Dopisi.

Iz Velikološkega okraja. — Duhovne vaje. — V Škocijanu pri Turjaku, pri sv. Gregorju v Velikih Laščah in na Robu so se vršile v tem postnem času zelo dobro obiskane duhovne vaje pod vodstvom g. Krumpestarja. Sodelovali so v spovednici in na leci dušni pastirji. V svojih govorih so razpravljali o kletvini, o sovraštvi, o slabem časopisju, o posvečevanju nedelj in praznikov, posebno pozornost pa so obrnili protialkoholnemu gibanju.

Škocijan pri Mokronogu. Za napravo vzornega hleva je dovolil slavni deželni odbor vojvodine Kranjske tukajšnjemu

kmetovalcu Jožefu Komljanu, članu živinorejske zadruge, 200 K podpore. Kmetje, združujte se v društva. Ob liberalnih časih se niste smeli. Zdaj pa vas varuje močna Vseslovenska Ljudska Stranka. Vi pa varujte in podpirajte stranko. Najlažje boste to storili, če si snujete dobra gospodarska in politična društva.

Turjak. Pri nas smo dobili novo orožniško postajo. — Podružnico sv. Ahca je obiskal pretekli teden tat, morda jih je bilo več, ki pa niso napravili posebne škode.

Brusnice. Naši pogorelci v Gabriji so potrebovali sadik, ker je bilo mnogo sadnega drevja pogorelo. Podpisani župnik se je v tej zadregi zopet zatekel za pomoč k dobrim srcem. Prosil je drevesc pri č. članih kmetijske podružnice v Novem mestu, ki so ga drage volje uslišali. — Istotako je na njegovo prošnjo slavni glavni odbor c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani blagovolil našim pogorelcem darovati 300 drevesc. Po naročilu slavnega dež. odbora je grmska šola darovala veliko drevesec. Vsem č. dobrotnikom se v imenu pogorelcev iskreno zahvaluje kličeč: Bog plačaj! — Župnijstvo Brusnice 4. aprila 1912.

Martin Nemanič, župnik.

Vavtavas. Na belo nedeljo 14. aprila t. l. priredi katol. slov. izobraževalno društvo v Vavtavi v „stari šoli“ ob 3. uri popoldne dve igri namreč: Čevljar in Junaki. Vstopnina je navadna, 60 h za sedež in 30 h za stojišče. Upamo, da nam društvo pripravi lep, vesel popoldan. Če bo lepo vreme, pričakujemo obilne udeležbe, tudi nekaj gostov iz Novega mesta.

Iz Benetek in Bolognije. Dolgoletni Vaš sodruknik ni mislil, da bo mogel iz teh krajev kedaj poročati za Dol. Novice. Ker se je slovenski romarski vlak za to leto odložil, je pa poročevalca sorodnik g. profesor iz Maribora povabil, naj gre z njim, ki ga je poslalo vis. c. kr. učno ministerstvo na študijsko potovanje v Italijo. Odločil se je, in v soboto 31. marca sta jo z nagličem popihala do Nabrežine. Drugo jutro sva se pehjala proti Benetkam. Na postaji Porto Gruaro so italijanski uradniki in policaji v njih uniformah pregledali najino prtljago. Pridši v Benetke sva si oskrbela okrožne vožne liste za: Benetke, Mestre, Bolognia, Florenca, Rim, Neapel, Rim, Livorno, Pisa, Genova, Turin, Milan, Verona, Benetke. Da sva odštela lepe lire, si lahko mislite. Midva sva takoj najela gondolijerja ter po Kanalu-Grande in po stranskih kanalih, da sva videla ječe, most vzdihov, Dožovo palačo, sv. Marka cerkev z novim stolpom, in mnogo golobov na trgu. Ob Kanal Grande se vrstijo same palače, ki svedočijo o bogastvu in slavi te morske kraljice. Zgovorni gondolijer je pravil, da stoje Benetke na 66 otokih, in da imajo toliko mostov, kolikor ima leto dni. Zanimivo je bilo tudi slišati njegovo opombo pri palači, v kateri stanuje avstrijski konzul, namreč, da je stala naprava temelja te palače več, nego vsa ostala palača. Malo je trgov na svetu, ki napravijo na človeka tako veličasten utis, kakor ga napravi prekrasni trg sv. Marka s svojo cerkvijo, in veličastnimi palačami. Kaj čuda toraj, da se toži papežu Piju X., ki je bil prej tu patriarh, po tej krasoti. Tudi midva sva se morala ločiti, da sva za zdaj le od zunaj Benetke ogledala, in če bo še kaj lir ostalo, ko nazaj prideva, jih pa še od znotraj nekoliko ogledava. Odrinila sva popoldne v lepo Bolognijo, in tukaj bova ogledovala znamenitosti tega krasnega mesta od zunaj in znotraj. Po začrtani poti nato proti jugu. Pozdrav vsem čitateljem Dol. Novic! (I mi želimo vrlemu sodrukniku g. nadučitelju Saje-tu srečno potovanje in povratek. Uredn.)

Domače in tuje novice.

Imenovanje. C. kr. državni pravdnik dr. Anton Rogina je postal c. kr. nadsvetnik pri tukajšnjem okrožnem sodišču.

Duhovska vest. Preč. g. duhovni svetnik Mihael Saje, župnik v Štangi, stopi v pokoj. Župnija je razpisana do konca aprila.

Zdravniška vest. Dr. Konst. Konvalinka, dozda na Brdu, je imenovan za okrožnega in zdraviliškega zdravnika v Toplicah na Dolenjskem.

Norma-dnevi za sodna opravila so med drugimi tudi od cvetne nedelje do velikonočnega pondeljka . . . Čudno je, da se pri tukajšnjem okrožnem sodišču ta predpis ne upošteva. Poroča se nam, da je bil veliki četrtek celo neki župnik, ki ima isti dan farnocerkveno opravilo, iz daljne Belekraine klican k obravnavi.

Grad Mokronog je kupil odvetnik dr. Wallentschag.

Brezplačen tečaj za slovensko stenografijo priredi Meščanska zveza v Novem mestu. Vodil ga bo g. prof. M. Sever. K udeležbi se vabijo vsi, moški in ženske, ki imajo veselje do predmeta in resno voljo. Vsak udeleženeec naj si kupi Novakovo stenografijo (I. del. Korespondenčno pismo. Cena nevezani knjigi

3 K.) Prvi sestanek je v sredo, 10. t. m. točno ob osmih zvečer v društveni dvorani Rokodelskega doma.

Smrtna kosa. Krojaški mojster g. J. Suhy je na Veliko nedeljo po kratki bolezni umrl. Godba, čije član je bil, ga je spremila k zadnjemu počitku.

Govori se, da priredi „Dolenjsko pevsko društvo“ v Novem mestu v soboto dne 13. t. m. zvečer velik koncert. Poleg drugih lepих skladb ima naštudirano tudi P. Hugolina „Jeftejevo prisego“, na kar še posebno opozarjamo naše čitatelje. Sicer pa izidejo gotovo posebna naznanila.

Zgodnja spomlad. Prinesel nam je na veliko soboto naš naročnik Jože Avber, čevljar iz Jablane, fare Mirnapeč, 80 cm visoko deblce rži, ki ima že dokaj lep klas, katerega je v zgodnje življenje izvabila gotovo nenavadno lepa spomlad.

Sliki naših narodnih voditeljev dr. Ivana Šusteršiča in dr. Janeza Ev. Kreka sta izšli v založbi „Slovenske Straže“. — Sliki naj bi bili v kras vsaki slovenski hiši, v vsaki naši občinski pisarni, v vsakem našem društvu, v vsaki naši zadrugi, povsod kjer žive Slovenci, naj bi slike te bile dokaz naše zavednosti. Zato ju naročajte vsi, ki se zavedate veljave in pomena teh dveh mož za Slovence. Posamezna slika velja 2 K, obe skupaj 3 K. — Naroča se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Javna zahvala in polaga računa. Podpisani se zahvaljujem vsem p. n. darovalcem denarnih prispevkov za krmljenje ptičkov v prošli zimi. Istotako se zahvaljujem novomeškim ter kandijanjskim gospodom mesarjem za v isti namen podarjeni loj, ter g. Antonu Globelniku v Bršljino za obilo podarjeno seme solnčnic. Račun o za krmljenje ptičkov sprejetega ter potrošenega denarja je pa tale: 1.) Dohodki: G. Uršula Kovač, postrežnica nabrala 49 K 91 h. Nek gospod še posebej podaril 40 h. Sprejel torej skupaj 50 K 31 h. — 2.) Stroški: G. Uršuli Kovač za nabiranje denarja 3 K. Za postavljanje, popravo in spravo krmilnic 2 K 60 h. Za krmila (seme solnčnic, koruzno moko, ajdo, kruh, proso 35 K 40 h, toraj potrosil skupaj 41 K. Po odbitku teh stroškov od dohodkov 50 K 31 h, ostane še znesek 9 K 31 h, kateri je naložen v novomeški hranilnici, v kateri se nahaja že od prej 16 K 30 h naloženih. — V Novem mestu 30. marca 1912. R. Dolenc.

„Nove stavbe.“ Že večkrat se je opazilo g. kanonika Zlogarja sprehajati se v bližini novih vil poleg kapiteljskega hriba. Kaj je bilo temu vzrok, se dolgo ni vedelo. Sedaj pa kroži v dobro informiranih krogih vest, da si g. kanonik išče prostora, kamor bi rad postavil novo vilo. Prinesel je namreč po zatrjilu vsevednih liberalnih žurnalistov iz Šmartna pri Litiji več tisočakov, s katerimi si misli zidati na prostoru med obema novima vilama svojo vilo v strogo „baročnem“ slogu. Vila bo opremljena z vsem najmodernejšim komfortom, med drugim bodo notri tudi one slavne šmartinske orgle, da se nanje zasvira ob blagoslovljenju tistim njegovim častilcem, ki so ga po liberalnih listih proglasili kot „smoloprstneža“. Izdamo tudi tajnost, da kani g. kanonik, ki je na stara leta zašel v kardelo časnikarjev, v novi vili obdržavati „jourfixe“ za „žurnaliste“, da bi ondi preživeli vsaj nekaj uric nemoteno „pod svobodnim solncem“, česar „pravi naprednjaki“ ne privoščijo temu časti vrednemu stanu. Osebito pa je hvalno, da zapusti to vilo po smrti onim novomeškim naprednim žurnalistom, ki se ga že zdaj čestokrat kolegijalno spominjajo, ako jih mej tem že veter ne zanese na vse strani.

Smrtna kosa. Dne 23. marca je zatisnil oči gostilničar in posestnik na ločenski cesti g. Anton Medved v 56. letu svoje dobe. Bil je širno znan tudi kot prevoznik omnibusa. Kako so ga čislali someščani, pokazal je pogreb, katerega se je vdeležila nepregledna množica. Garda je spremila svojega člana in godba mu igrala žalnice za slovo. N. p. v m.!

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu marcu 1902 je 202 strank vložilo 82.633 K 17 h; 239 strank vzdignilo 84.213 K 92 h; 10 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 34.800 K; stanje vlog 3.545.257 K 41 h; denarni promet 498.059 K 58 h. Vseh strank bilo je 1099.

Novomeške občinske volitve pridejo v razgovor dne 17. aprila pri c. kr. upravnem sodišču na Dunaju. O razsodbi poročamo prihodnjic.

Smrtna kosa. V Rožancih pri Črnomlju je na veliki petek umrl tukajšnji osmošolec M. Geršič. V torek je bil še skupno z drugimi dijaki pri duhovnih vajah, a nekaj dni pozneje mu je kruta smrt nenadoma prestrigla nit življenja. Njegovega pogreba na Veliko nedeljo se je udeležila deputacija gg. profesorjev iz Novega mesta, iz cele Belekrajine pa so prihiteli dijaki, izkazat svojemu tovarišu zadnjo čast. Zarosile so vsem pogrebecem oči, ko smo polagali v grob nadebudnega mladeniča. Pokojnik

je bil vesten dijak in ves čas svojega študiranja vzornega vedenja, anima candida. S svojim mirnim, odkritosrčnim značajem si je znal pridobiti ljubezen svojih tovarišev in učiteljev, ki mu ohranijo v svojih srcih trajen spomin. R. i. p.!

Črnomljske občinske volitve so bile na veliki četrtek v razpravi pri c. kr. okrožnem sodišču v Novem Mestu. Pristaši S. L. S. župan Skubic ter obč. odbornika Kambič in Schweiger so bili obtoženci. Neki Franc Martinčič v Črnomlju št. 215 jih je ovadil, da so protipostavno uplivali na par volivcev. Konstatiralo se je, da ta Martinčič in št. 215 niti ne obstoji. Razprava je pokazala, da je ovadba popolnoma neutemeljena, zato je sodni dvor vse tri gospode spoznal nekrive. „Narod“ pa je poročal, da so obsojeni v zapor — gotovo objektivno poročilo za inteligentne čitatelje.

Odlikovanje. 76letni hlapec Ivan Gorše bil je za svoje več nego 40 let trajajoče službovanje pri graščini v Zalogu (Breitenau) z od Nju Veličanstva presvitlega cesarja ustanovljeno kolajno za zvesto službovanje odlikovan.

Požar. Na slavnostni dan prve lopate za belokranjsko železnico je po banketu mnogo odličnih gostov obiskalo kapitelj. Nihče ni slutil, da je kje kaka nevarnost, in vendar je bilo tako. Že prejšnji dan namreč so se bile v dimniku vnele saje, katere pa je dimnikar pogasil. A drugi dan v soboto na večer okrog devetih se je prikazal dim v mostovski sobi kanonika Povšeta. Kapiteljsko osebje je hitro preiskalo ter našlo, da tlijo stropnice od dimnika dalje. Pogledajo pod streho, a le razbeljen strop kaže, da so se vneli tramiči. Ker so vodne pipe blizo, je bila voda koj pri rokah, polivalo se je od znotraj v sobi in od zgoraj na strop, tako da se je preprečil plamen, ki bi bil, če bi švignil v podstrešje, povzročil lahko velik požar. Strop so raztrgali do pol sobe, kakor daleč je že tlelo in obgorelo. Prišlo je na lice mesta nekaj gasilcev z načelnikom g. Bergmanom in g. županom Rosmannom, ki je odredil policaja za stražo. Hvala vsem!

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico (reg. zadruga z neomejeno zavezo) je imela meseca marca 1912 denarnega prometa K 160.514.09, vložilo je 172 strank K 50.856.—, dvignilo 141 strank K 34.009.54. Posojil je bilo danih 53 strankam K 24.492.— Novih zadrušnikov je pristopilo 14. — Občni zbor je — gl. inserat — šklcan na 15. april ob eni ozir. ob drugi uri pop. v posojilniški dom. Zadrušniki vdeležite se ga v obilnem številu.

Današnji list ima prilogo „Narodnoobrambni Vestnik“.

Gospodarske drobtine.

— **Škropljenje trt po toči.** Po toči poškodovane vinograde je treba takoj drugi dan po toči škropiti z modro galico. Zakasnelo škropljenje ne koristi. Umni vinogradnik se mora v svojo lastno korist že zdaj preskrbeti s potrebno množino modre galice, da jo ima v slučaju potrebe takoj pri roki. Deželni odbor kranjski dovoljuje v okviru od deželnega zbora v ta namen dovoljenih sredstev revnejšim vinogradnikom, katerim toča napravi znatno škodo, naknadno primerne podpore. Posestniki po toči poškodovanih vinogradov, ki takoj po toči škrope svoje vinograde, naj jeseni prosijo deželni odbor primerne podpore v svrhu pokritja stroškov za porabljeno modro galico. Glede škropljenja trtja z modro galico v obče se svetuje, da se trte prvič škrope že v drugi polovici meseca maja, ko so poganki komaj eno ped dolgi. — Od deželnega odbora kranjskega.

— **Perutninska razstava v Ljubljani** dne 30., 31. marca in 1. aprila je splošno ugajala in pokazala mnogo zanimanja za to vejico našega gospodinjstva. Razstava je bila na obširnem vrtu hotela Union prav okusno prirejena in je žela splošno priznanje in pohvalo. Tudi obisk je bil zelo dovoljen, kajti oddalo se je čez 2000 vstopnic. Pri mali reklami, ki se je delala za to razstavo, pač lep vspeh. Največ je bilo razstavljenih kokoši. To je kazalo že na daleč nenavadno številno in močno petelinje petje, ki se je razlegalo po celi bližnji okolici. Veliko življenja so napravile pa tudi race, gosi, purani in druga športna perutnina, kakor pegatke, pavi in fazani. V razstavi so bili tudi golobje in kunci. Vsa razstava je bila po vrtu lepo razvrščena in okrašena z zelenjem in zastavami. Vmes so bili pa paviljoni, v katerih je bilo videti najraznovrstnejše perutninarske potrebščine, razni perni in drugi izdelki, uzorni kurniki itd. Na verandi tik vrta je bila razstava raznovrstnih jajc za valjenje, ki so se prodajala, dalje razstava pravilno zaklane in za odpošiljanje prirejene perutnine, razstava različnih krmil, učnih pripomočkov, knjig itd. itd., tako da je bila razstava tudi na to stran zanimiva in prav podučna. V Ljubljani je bila to prva perutninska razstava, kateri naj bi

sledile še druge, da se zanimanje za to važno vejico našega gospodinjstva kolikor mogoče poyzdigne.

— **Dolenjska na perutninski razstavi v Ljubljani.** Na tej razstavi so bili obdarovani tudi Dolenjci z diplomami in premijami. Največ je razstavila kmetijska šola na Grmu, ki je dobila za kokoši, race in kunce 5 daril, dalje iz novomeške okolice Kobe iz Žabjevsi, Malenšek iz Kandije in Košir iz Broda, Bojanc iz Št. Petra in Šporar iz Herinjevsi vsak po 1 darilo. Iz Mokronoga sta bila obdarovana Simmenthal in Penca, iz Rake Humek, iz Litije Slanc in grajščina Grmače.

— **Obžinjanje pšenice.** Letos je pšenica tako obraščena, tako gosta, da jo je treba obžeti, sicer nam bo vsled prebuje rasti vsa polegla.

Raznoterosti.

* **Mnenje, katero je pravo, najdemo v pismu Nju eksce-lence baronice Helene Freytagh-Loringhoven, roj. baronice Buxhoeveden, Gorica, Corso Verdi 36, lekarnarju E. V. Fellerju.** Isto se glasi: „S posebnim zadovoljstvom pošiljam Vam danes pridejano dopisnico znane pisateljice Paul Marija Lacroma, Marije pl. Egger Schmitzhausen. Iz istega posnamete, da je domače zdravilo Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“ pridobilo novo oznanjevalko. Dama je bila pred kratkim pri meni in ker je tožila, da jo mučijo neznosne neuralgične bolečine, ponudila sem ji steklenico tega zdravila. Posledica tega poskusa je bila srčna zahvala za izboren učinek. Nestrpno pričakujem poročila o učinku „fluida“ pri kneginji Carolath, o čemur Vas hočem takoj obvestiti.“ Fellerjev fluid, katerega naši c. bralci vže dobro poznajo, izdeluje samo lekarnar Feller v Stubici, Elsaplatz št. 287 (Hrvatsko) in se tudi tam naroča. Dobi se 12 majhnih, 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici poštne prgsto za 5 kron. Mala zaloga tega domačega zdravila vsakomur dobro služi.

Loterijske številke.

TRST,	30. marca	49	38	48	1	37
GRADEC,	6. aprila	87	13	39	50	85

Darovi nove župne cerkve sv. Antona Pad. v Prečni od 8. junija 1911 dalje v kronah.

A. Schiffrer z nevesto 3, Častilec sv. Antona 5, Rosi Murgelj 2000, dr. J. Marinko 20, Turk A. 2, M. Becjan 1, M. Kocjančič 1, Potočar Fr. 100, M. P. 3-16, Jerin. S. 1, Glavič Franca 1, Volilo J. Berus 22-50 + 17-50, Berus Fr. 13, Korbar Fr. 2, Čast. sv. Ant. 1, Kaps Z. 4, Bartolj J. in M. 10 + 2, g. župnik A. Dolinar 20, M. Kovačič 1, Ana Kumelj 10, g. Pavček Fr. 5, Kopač Mar. 5, Poroka Knafelc-Pleskovic 5-44 + 4-54, Fantje Pr. f. 1-01, Šurla Fr. 1, Anton Gnjidove 1, Kos Neža 10, Kocjančič M. 1, Blažič dar sv. Ant. 10, Dragman J. 1, A. Hrastar 1-90, Zag. A. 2, Š. J. 0-80, M. Hrovat 1, M. M. 0-46, Bevc Fr. 1, Jurtevšek Marjeta 100, Okretič And. 1, V. Fr. 2, Kondrič Fr. 3, g. B. Bartolj, žup. 4, Gassner And. 50, Dular Jera 20, Potočar Iv. 2, Čampa Jan. in Ur. 2, Marcelan A. 1, g. A. Nimrod 4, V. M. 0-80, Maver A. 2, Pri pšen. kolekturi 19-20, Nekdo 1, M. H. 1, Osvald J. 0-86, Kastrevc Ana 10, Poroka Koračin-Cvetan 5-18, Šiler Fr. 1-80, F. A. 0-80, Sv. Ant. 1, Berus M. 2, Poroka Majšel-Potočar 10-80, Zbirka Kocjan Jan. 6, Somrak A. 1, Jan. Fr. Koščak 2, Krese Mart. 7+1, Obljuba sv. Antonu 2, I. P. 0-60, g. K. Šmale 5, Zbirka Fr. Kristan v Ameriki 70, Pavlin Ana 10, g. kurat J. Holcner 20, M. P. 0-60, R. Fr. 0-60, Mat. Božič 1, Selak Ant. 2, Doberdrug M. 10, K. M. 0-40, Murgelj Fr. 1, Čampa Alois po Fr. Stamfelj namesto obljubljenih 60 vplačal 100, Vovk Fr. 1, Dr. Fr. 1, B. J. 1, Berus Ma. 2, Gačnik A. 3, Krese T. 1, Črvan M. 1, Strajner Ivana A. 5, Darovic M. 2, Š. A. 0-60, Turk A. 2, Moh. dr. 1-10, Globelnik A. 2, Murn M. 2, Murgelj Jan. 1, Verček J. 2, Murgelj Fr. 6-30, g. žup. Vidmar Fr. 2, Mramor Fr. trgovec 1, za orglje g. J. Z. 5, Oblak A. 1, Tratnik Al. 2. (Dalje sledi.)

Gostilna, pripravna za mesarja, polna ledenica, hlev, sobe za prenočišče tujcev, se dá **takoj v najem.**

Več pové založnik tega lista.

88

MOJA STARA

38-24-4

skušnja je in ostane, da je za odstranitev pég, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti najboljšo sredstvo svetovno-znano milo „Steckenpferd-Lilienmilchseife“ znamke Steckenpferd tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Komad po 80 h se dobi v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in vseh v to stroko spadajočih trgovinah. — Istotako se priporoča Bergmannova lilijina krema „Manera“ kot izborno sredstvo za ohranitev nežnih, belih, ženskih rok; lonček po 70 h se dobi v vseh trgovinah.

Listnica uredništva:

Radi pomanjkanja prostora morali smo več člankov odložiti.

Zahvala.

94

Za premnoge izraze tolažilnega sočutja in sožalja ob prebitki izgubi našega dobrega soproga in očeta, gospoda

Antona Medved

gostilničarja in posestnika

izrekamo tem potem preč. duhovščini, osobito mil. g. proštu in preč. g. kanoniku Povšetu za tolažilne obiske najiskrenejšo zahvalo. Dalje srčna hvala slavni meščanski gardi in godbi, vsem sorodnikom, prijateljem ter znancem iz Novega mesta in okolice, ki so dražega nam rajnega mnogobrojno spremili k večnemu počitku. Bog povrni!

Žalujoči ostali.

Stanovanje.

84-0-1

V pritličji v hiši gospe pl. Fichtenau je takoj za oddati prodajalna s zraven spadajočo sobo, kuhinjo in kletjo. Prodajalna se uporabi tudi lahko za stanovanje.

Posestvo na prodaj.

87-3-1

Poslopje v dobrem stanu, travnika za 3 glave govedu, primerno zraven njiv in gozda ter en vinograd. Cena 5500 kron. Plačilo po letih. Več se izve pri Fran-u Prijatelju, p. Tržišče, Dolenjsko.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti nato, da se dobi tudi pravi izvorni zavoj s sliko župnika Kneipha kot varovalno znamko in v imenom Kathreiner. Veliko je malovrednih posnemkov.

Kathreinerjeva
prinese oreč v hišo.

Dražbeni oklic.E 184/12
22

Dne 14. maja dopoldne ob 9. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 8 dražba zemljišč vl. št. a) 1048 in b) 1082 kranjske deželne deske in c) vl. št. 723 k. o. Gor. Straža, obstoječih iz gradu, z gospodarskimi poslopji, opekarne, vrtov, njiv, travnikov, gozdov, iz pravice lova in ribolova ter vodovodom s pritliklino vred, ki sestoji iz konj in nekaj gospodarskega orodja ter vseh za izdelavo opeke potrebnih strojev, orodja in priprav.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na ad: a) 40.824 K 84 h, ad b) 224.738 K 71 h, ad c) 46.262 K 08 h.

Najmanjši ponudek znaša: ad a) in b) skupaj 183.297 K 10 h, ad c) 30.841 K 38 h; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 20. sušca 1912.

92

Dražbeni oklic.E 55/12 E 30/12
8 7

Pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 8 bo dražba zemljišč:

I. Dne 16. aprila 1912 dopoldne ob polu 10. uri vlož. štv. 140, 388 in 597 k. o. Mirnapeč, obstoječih iz hiše, gospodarskih poslopij, njiv, travnikov in gozdov, cenjenih na 13.900 K 03 h s pritliklino vred, ki obstoji iz ročnega vozička, pluga, brane, 1 telice in 1 junčka, cenjeno na 132 K.

II. Dne 23. aprila 1912 popoldne ob polu 11. uri vlož. štv. 511 in 619 k. o. Žalovče, cenjenih na 800 K.

Najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaje, znaša: ad I. 9353 K 34 h; ad II. 533 K 34 h.

Dražbene pogoje in listine, tičeče se nepremičnin, smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri tem sodišču v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,
dne 4. marca 1911.

91

Brusač Morocutti

90

naznani, da pride maja mesca v Novo mesto brusit škarje, nože itd.

✠ SMRT ✠

kurjim očesom je „Burgit“.

Kajti z Burgitom se vsako kurje oko uniči gotovo v 6. dneh. Prvi poskus vas bo iznenadil. Stane komad 30 vin. Dobi se pri glavnem zastopniku : : : : :

Ivan-u Svetec,

brivecu v Novem mestu, Glavni trg. 88-3-1

Sejmi v Dobrničah bodo vsako leto:

- 1.) Dne 14. marca. 83
- 2.) Prvi torek po Veliki noči.
- 3.) Dne 16. septembra.

Kupci in prodajalci vabite se v obilnem številu.

Novi semenj v Dobrničah za živino in blago dne 14. marca bil je prav dobro obiskan.

V Dobrničah, dne 24. marca 1912. Kužnik, župan.

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pôle 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah,
ima vedno v zalogi trvdka:

J. PICEK, Novo mesto.

Črnomelj: Anton Zure.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homan.

85-6-1

**Franc Šmalc iz Zaloga, pošta Novomesto
proda dva gozda**

enega v Boričevem, ki meri tri in pol joha, zarašen z debelimi smrekami; drugega v Verhumskim, zarašen z debelim hrastjem in gabrom. Oba sta v občini Šmihel pri Novem mestu. Proda se po vredni ceni zaradi selitve ali v last ali pa samo les za izsekat. Pripravno je za trgovce. 93

Vabilo

72-2-2

na XV. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico

:: (reg. zadruga z neomejeno zavezo) ::

ki se vrši dne 15. aprila 1912 ob 1. uri popoldne v pisarni zadruga z sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzornega svetovalestva in odobrenje letnih računov.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Nadomestna volitev funkcionarjev.
6. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta zbor ne bil ob 1. uri sklepčen, skliče se v smislu § XIX. pravil zadruga ob 2. uri drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ne oziraje se na število navzočih zadružnikov.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico,
reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Na prodaj iz proste roke je hiša št. 6.

v Gor. Maharovcu, zidana, s slamo krita, obstoječa iz dveh sob, 1 čumnate, 1 jedilne shrambe, kuhinje in 2 obokanih kleti; kakor tudi gospodarsko poslopje, obstoječe iz hleva, prostora za 4 glave živine, pōda, senice in 4 svinjskih hlevov, lep sadni vrt in vrt za zelenjavo. Hiša, v kateri je bila že več let gostilna, je blizu Št. Jerneja in 2 minuti od državne ceste. Proda se vse skupaj za 5000 K. — Po dogovoru se tudi za denar počaka več let. — Ponudbe se sprejemajo do 1. maja pri

Franc Novoselc-u v Št. Jerneju. 75-3-2

Poslano!

Preteklo leto napravili smo v Zg. Brnik-u pri Kranju vodovod v obsegu približno 1500 metrov. Cevi in potrebni materijal dobavila nam je po nizkih cenah občeznana trvdka in edini založnik svetovnih kosilnih strojev „Deering“

Fr. Stupica v Ljubljani.

Čutimo se torej dolžni izraziti omenjeni tvrdki tem potom za točno in kulantno postrežbo vse priznanje.

Obenem pa priporočamo vsem onim, ki nameravajo napraviti vodovode ali nabaviti karkoli v železniško stroko spadajočega, da se obrnejo zaupno na označeno trvdko.

Zg. Brnik pri Kranju, dne 3. svečana 1912.

70-7-2

Zorman in drugi.

Pozor! Podpisani slavnemu občinstvu in preč. duhovščini ujudno naznanja, da prodaja pušice za prvo žvepljanje, mehe ter druge vinogradniške potrebščine ter popravlja brizgalnice. — Prevezma napravo korit za strehe in pokrivanje streh. Solidno delo in najnižje cene. Za blagohotna naročila se najuljudneje priporoča spoštovanjem

AVGUST KÜSSEL, klepar v Rudolfovem

pri starem mostu štev. 81.

80-3-2

Parna opekarna v Zalogu - Breitenau

naznanja, da je obče priljubljena, sedaj žgana

zarezana

in stavbena opeka

v veliki množini na razpolago in se zamore
tako dobti. Cena najnižja, kakovost izborna.

Naročuje se lahko po dopisnici. 46-0-4

Ivan Kuntara, - tapetnik in dekoratnik - v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v
izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega
tapetovanja. — Za naročilo zadostuje dopisnica. 57-3-3

Franc Zupančič pri kolodvoru v Mirnipeči :

ima za prodati: večjo množino mrve in detelje
in več voz otepov.

Kdor kaj potrebuje, naj se pri njem oglasi. 71-2-2

MOJ STARI 38-10-3

nazor je in ostane ta, da je proti prhljaju, prezačasni osivelosti in
izpadanju las, kakor sploh za negovanje las, najboljšo sredstvo sve-
tovnoznan „Steckenpferd-Bay-Rum“ znamke Steckenpferd, tvrdke Berg-
mann & Co., Tetschen a/E. — Dobi se v steklenicah à 2 K in 4 K
v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in brivnicah.

Tu Vam nudimo izvrstni Fellerjev rast-
linski fluid takoimenovani „Elza fluid“, o ka-
terem smo prepričani, da ublažuje bolečine,
krepi in zdravi kite, žile in ude ter preganja
vnetje. Isto učinkuje pomirujoče proti revmi,
nervoznosti, bodanju, glavobolu in zobobolu,
proti bolečinam v vratu, v križu in je iz-
vrstno sredstvo proti migreni; okrepuje
oči — sploh zavaruje proti posledicam pre-
hlajenja, kakor kašlju, hripavosti, nahodu
itd. — Pristno le z imenom „Feller“ na
steklenici. 12 malih, ali 6 velikih, ali 2 spe-
cialnih steklenic franko K 5.—, 24 malih,
ali 12 velikih, ali 4 specialnih K 8-60, in
48 malih ali 24 velikih ali 8 specialnih
K 16.— poštne prosto.

Konečno naznanjamo, da se poslužuje
tisoče ljudi z uspehom Fellerjevih od-
vajajočih rabarbara — in „Elza pil“ proti
bolečinam v želodecu, krču, in proti po-
manjkanju teka, gorečici, bruhanju, sla-
bostim, kolcanju, napetosti, zabasanosti
ter proti motenju prebavanja. Šest skat-
ljic K 4.— franko.

Varujte se ponarejanja! Kdor želi pravi
Fellerjev fluid in prave pile, naj naslovi
svoje naročilo na
E. V. Feller, dvorni lekarnar v Stubici
Elsaplatz št. 287 (Hrvaško).

44-10-4

Posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega
poslopja, vrta, njiv in gozda, se
proda. Več pove Anton Mali,
Kandija pri Rudolfovem h. št. 67.
67-3-2

58-3-3

Več tisoč lepih vkoreničenih trt riparije

proda po 4 vinarje Franc Seidl v Rudolfovem.

Dva posestva na prodaj.

Prav po nizki ceni proda Franc Gorše, vas Dobindol št. 19,
fara Toplice pri Rudolfovem, dva posestva. K vsakemu posestvu
še posebej njive, gozd in vinograde. 60-3-3

Aktiva.

Bilanca za leto 1911.

Pasiva.

Št.	Predmet	Znesek				Št.	Predmet	Znesek			
		K	h	K	h			K	h	K	h
1	Posojila			1192.900	79	1	Deleži zadružnikov 2073 po K 4			8.262	—
2	Zaostale obresti posojil			42.949	85	2	Nevzdignene obresti deležev			3.845	47
3	Naložen denar	261.369	61			3	Hranilne vloge	1.546.737	21		
	Naložen denar kapitalizovane obresti	13.647	89	275.017	50		Hranilne vloge kapitalizovane obresti	63.968	66	1.610.705	87
4	Efekti			84.705	61	4	Predplačane obresti posojil za l. 1912			6.462	11
5	Nevzdignene obresti efektov			4.820	—	5	Rezervni zaklad koncem l. 1910	52.098	34		
6	Deleži pri Zvezi slov. zadrug v Ljubljani			770	—	6	Vstopnina za leto 1911	104	—	52.202	34
7	Deleži pri Belokr. stavb. in naselb. zadrugi			500	—		Čisti dobiček			9.904	79
8	Prehodni zneski			180	05						
9	Vrednost hiše po odbitku 1/2% pr K 231-50			46.069	24						
10	Inventar po odbitku K 59-61			1.300	—						
11	Gotovina koncem leta 1911			42.199	54						
				1.691.412	58					1.691.412	58

Občni zbor je dne 24. marca 1912 to bilanco in ves račun pregledal.

Ignacij Kline l. r.,
odbornik.

Avgust Kunc l. r.,
ravnatelj.

Karl Müller l. r.,
odbornik.

Z glavnimi in pomožnimi knjigami v soglasju našla:

Anton Spreizer l. r.,
rač. pregled. namestnik.

Franc Šetina l. r.,
rač. pregledovalec.

Posojilnica imela je v letu 1911 dohodkov K 864.130-98 in izdatkov K 821.931-44, torej prometa K 1.686.062-42. Štela je koncem leta 1579 zadružnikov. Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2% in daje posojila proti vknjižbi in pupilarni varnosti po 5%, drugače po 5 1/2%, na menjice in dolžna pisma s poroštvo po 6%.

Posojilnica v Črnomlji, reg. zadruga z neom. zavezo.

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

  $4\frac{3}{4}\%$ 5-0-7

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadržnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Milijoni **Kašalj** hripavost, katar, zasli-
zdravijo **Kašalj** ženje, dušljivi in oslov-
ski kašelj
s Kaiserjevimi prsnimi karamelami „s tremi smrekami“.
6050 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in pri-
vatnih oseb dokazuje gotov uspeh. - - -
Bonbončki jako dobro prijajo in so ugodnega okusa.
Paket 20 in 40 vinarjev, ovojček 60 vinarjev, se dobiva
pri lekarnarjih: 1-20-12
Karl Andrijanič in J. Bergmann v Rudolfovem.

56-3-3

≡ Arhitekt ≡

Makso Sbrizzai

mestni stavbenik v Novem mestu

Ljubljanska cesta št. 262 v pritličju
(Mestna hiša, nasproti drevoredu)

prevzema tudi na vzunaj:

izdelovanje načrtov visokih

stavb, železo-betonskega

dela, popravila in vsa v to

: stroko spadajoča dela :

po krajevnih cenah.

: Edino pristno domače žganje! :

Slivovka, Brinjevec, Grenčica, Planinski

-- liker, Višnjevca ter dobro znani --

„Carski hruškovec“

se dobi v trgovini „M. Seidl nasl.“

BRATA KOBÉ

- kjer prodajajo tudi v vsaki množini -

„najbolj zanesljiva semena“

kakor: krmilno peso, repo, korenje, razno-
vrstne trave, čebulček, ter zanesljivo

-- „kranjsko in nemško deteljo“ --

Ugodna prilika!!

Dve hiši

35-6-5

se iz proste roke prodajo pri Novem mestu poleg na novo
gradeče se belokranjske železnice. Prva sestoji iz prodajalne,
treh sob, kuhinje, kleti in sadnega vrta. Druga manjša iz velikega
sadnega vrta (pripravnega za stavbišča) in njive ter delom gozda.
Izve se pri Josip Košir-ju, krojaču in trgovcu, Novomesto.

Podpisani uljudno naznanja, da je gospod

JOSIP JAVORNIK otvoril

ново skladišče desk

v Kandiji poleg bolnišnice Usm. bratov. V zalogi bode
vedno suh les vsake vrste. Dobivajo se tudi mecesnove
deske in stavbeni les. Ugodna prilika za dobavo lesa
zlasti za p. n. gg. stavbenike, mizarje in slavno občinstvo.
Cene zmerne. Postrežba točna. Za obilna naročila vabi

J. Judnič.

66-3-3